

Stand van zaken Voorplein gemeentehuis

Inleiding:

In de gemeenteraadsvergadering van september 2018 zijn er door de fractie van de PvdA vragen gesteld over de defecte lift bij het gemeentehuis. Ook vanuit de gebruikers, de media en de interne gemeentelijke organisatie zijn er opmerkingen gemaakt over het onderhoud van het plein zelf (met name de beschadigde tegels en trappartijen, de grondsamenstelling onder de tegels wat niet stabiel is en niet geschikt is voor gemotoriseerd verkeer), de inrichting van het voorplein en de toegankelijkheid van het gemeentehuis.

In de beantwoording van de vragen hebben wij aangegeven actie te ondernemen om de toegankelijkheid van het gemeentehuis te verbeteren en zo mogelijk de fysieke openbare ruimte een kwaliteitsimpuls te geven. Hierbij hebben wij nadrukkelijk aangegeven dat dit in samenspraak met de stakeholders moet worden vormgegeven. Een belangrijke stakeholder in het voortraject is de Stichting gehandicaptenplatform Dalfsen en haar werkgroep de BTB-groep (Bereikbaarheid, Toegankelijkheid, Bruikbaarheid van gebouwen etc. voor alle inwoners) geweest.

In het voortraject zijn er diverse mogelijkheden doorgenomen maar er kwam geen passende oplossing. Om dit wel goed vorm te geven is er besloten om een gespecialiseerde externe adviesbureau te laten kijken naar de uitdagingen op het voorplein en de entree van het gemeentehuis. Er is gevraagd om een rapport op te stellen met daarin een aantal oplossingsmogelijkheden waarbij er wordt voldaan aan de geldende toegankelijkheidsnormen maar ook aan de gebruikerservaringen in het algemeen.

De analyse en de adviezen zijn als volgt:

Toegankelijkheidsadvies:

Het toegankelijkheidsadvies is uiteindelijk gegund aan PBT consult BV. Het bureau is een zelfstandig ingenieurs- en adviesbureau gespecialiseerd in de analysering, advisering en toetsing van de fysieke toegankelijkheid van de gebouwde omgeving, waaronder gebouwen, woningen, objecten, openbare ruimte, openbaar vervoer, evenementen, (thema)parken.

Naast de hierboven beschreven werkzaamheden is PBT consult exclusief gemachtigd om namens leder(in), de koepelorganisatie voor mensen met een beperking of chronische ziekte, ITS-opnames en analyses ten behoeve van het ITS-Keurmerk uit te voeren. Als norm hanteren zij bij een toegankelijkheidsanalyse, -advies en/of -keuring de Nederlandse Integrale Toegankelijkheidsstandaard (ITstandaard 2018).

Het toegankelijkheidsadvies (advies van PBT consult BV)

Het toegankelijkheidsadvies voor het voorplein en tevens entreegebied voor het gemeentehuis van Dalfsen is toegevoegd als bijlage 1. Het bestaande voorplein heeft een hoogteverschil van totaal 1,5m. De overbrugging van dit hoogteverschil is via een tussenniveau (ca. 0,75m boven het straatniveau) met 2 hellingbanen en twee trappen. Doordat het hoogteverschil van het voorplein met een tussenniveau is opgelost geeft het voorplein een versnipperde indruk. Bovendien moeten mensen in een rolstoel dit hoogteverschil via de 2 hellingbanen overbruggen. De eerste hellingbaan, van straat niveau naar het tussenniveau, heeft een hellinghoek van ca. 1:18. De tweede hellingbaan, van tussen niveau naar het entreeniveau, heeft een hellinghoek van ca. 1:15. De breed toegepaste toegankelijkheidsnorm in Nederland (ITstandaard 2018) geeft aan dat hellingbanen met een hoogteverschil tussen 0,5m - 1m niet steiler zouden mogen zijn dan 1:20. M.a.w. de bestaande hellingen zijn steiler dan de norm. Dit levert voor veel rolstoelgebruiker ernstige problemen op.

Voorstel en conclusie (advies van PBT consult BV)

Op basis van de bestaande situatie zijn er verschillende oplossingen voor de situatie m.b.t. het voorplein mogelijk. In hoofdlijnen zijn er 4 mogelijke oplossingsrichtingen denkbaar:

1. De hellingbanen zodanig aanpassen, dat de hellingshoek niet steiler is dan 1:25. Dit wordt binnen de ITstandaard benoemd als "vals plat" en aan die helling worden geen toegankelijkheidseisen gesteld.
Het verlengen van de hellingbaan voldoet theoretisch aan de geldende toegankelijkheidsnormen, maar zal, ondanks dat de oplossing voldoet, naar alle waarschijnlijkheid het probleem niet echt oplossen. Dit omdat de mindervaliden het gevoel zullen blijven houden dat er nog steeds via een hellingbaan een flink hoogteverschil geslecht moet worden.
2. Het gehele hoogteverschil van ca. 1,5m overbruggen met een lift in een "glazen" liftschacht, zodat de lift niet in de buitenlucht staat.
3. Het voorplein op het straatniveau uitvlakken of vanaf straatniveau met een helling van 1:50 uitvoeren, de gevel van het gemeentehuis verplaatsen (feitelijke uitbreiding van het gemeentehuis) en het resterende hoogteverschil binnen (achter de nieuwe gevel) overbruggen met trap(pen) en lift.
Het verplaatsen van de gevel en het opvangen van het hoogteverschil binnen het gemeentehuis is feitelijk de enige volledig goede oplossing maar is zeer ingrijpend.
4. Het gehele plein met een geringe helling (ca. 1:40) uitvoeren waarmee het hoogteverschil over een veel grotere lengte kan worden overbrugd.
Het adviesbureau adviseert om het probleem van het hoogteverschil van het voorplein op te lossen door het gehele plein op afschot aan te leggen.

Verder de toegang van het gemeentehuis (zijde publieksbalie) kent 2 deuren, te weten: Tourniquet (draaideur) en een toegankelijke toegangsdeur rechts naast (vanaf buiten gezien) de tourniquet. De tourniquet voldoet qua afmetingen aan de IT standaard. De tourniquet heeft geen aparte "rolstoelstand". Deze rolstoelstand houdt in dat het mogelijk is om de tourniquet op een langzamere omloopsnelheid in te stellen wanneer er met een rolstoel doorheen gegaan wordt of wanneer iemand langzaam loopt. Omdat er een aparte toegankelijke deur met deurautomaat is aangebracht, is deze rolstoelstand niet verplicht op de tourniquet, maar adviseren wij, als adviesbureau, deze wel. Verder voldoet de toegankelijke deur qua afmetingen en locatie aan de toegankelijkheidscriteria. De draairichting van de deur is echter onlogisch. Het adviesbureau adviseert om deze draairichting te wijzigen.

Brainstormsessie met B&W

Naar aanleiding van het advies van PBT consult BV is er in het college op 4 maart een brainstormsessie geweest. Het doel was het toegankelijkheidsadvies te bespreken en om richting te krijgen welke optie als kader dient voor het vervolgproces.

Allereerst zijn de wensen opgehaald en is de volgende vraag hierbij gesteld: 'Benoem twee wensen of eisen waaraan het plein aan kan voldoen, kijkend naar de toekomst en hoe ziet dit eruit?'. De volgende wensen zijn benoemd:

- het gemeentehuis bereikbaar is voor iedereen (toegankelijkheidsis).
- klimaat adaptieve (combinatie van groen en water) inrichting passend in de omgeving van het gemeentehuis. Kijkend ook vanuit operatie Steenbreek (steen eruit, groen erin).
- ruimtelijke en esthetische inrichting passend in de omgeving van het gemeentehuis, denk hierbij ook aan de kindvriendelijke inrichting).

Daarna is het toegankelijkheidsadvies van PBT consult met de daarbij de verschillende opties toegelicht.

Vervolgens is een dialoog over de optie in combinatie met de gestelde wensen. Hieruit bleken optie 1a en 4 te zijn uitgekomen en richtinggevend voor het vervolgproces.

Het college heeft optie 2 laten vervallen omdat het gemeentehuis dan wordt afgeschermd door een trap van 1,50 meter en dit is niet uitnodigend voor de gebruikers. Optie 3 is afgefallen omdat het een te omvangrijke ingreep is.

Optie 1a: de hellingbanen zodanig aanpassen, dat de hellingshoek niet steiler is dan 1:25 en met het realiseren van een lift in een "glazen" liftschacht, zodat de lift niet in de buitenlucht staat.

Optie 4: het gehele plein met een geringe helling (ca. 1:40) uitvoeren waarmee het hoogteverschil over een veel grotere lengte kan worden overbrugd.

Duurzaamheid:

De volgende onderwerpen kunnen van toepassing zijn op het ontwerp: energiebesparing maatregelen, toepassen van duurzame materialen, toepassen van circulariteit (hierbij zouden de bestaande natuursteentegels in een ander project worden toegepast), vergroten van de biodiversiteit door grote variatie in beplantingen, vergroten van de lokale kracht, leefbaarheid en sociale cohesie versterken door toepassen van burgerparticipatie, optimaal ruimtegebruik en toepassen van afgekoppeld water en zichtbaar maken van klimaatadaptatie (denk aan operatie Steenbreek 'steen eruit, groen erin').

Communicatie:

Het college vindt het belangrijk dat de ontwikkeling in samenspraak met verschillende stakeholders en of belangengroepen, gebruikers en omwonenden wordt vormgegeven. Deze partijen worden dan ook geraadpleegd.

Vervolg:

Als eerste wordt het concept Plan van Aanpak (hierna PvA) 'Voorplein gemeentehuis Dalfsen' opgesteld en door de directie van het ambtelijk organisatie aangeboden en vast gesteld. In het PvA is het proces beschreven hoe het project projectmatig wordt aangepakt. Het PvA omvat de volgende onderwerpen: aanleiding/probleem, doelstelling, resultaat, organisatie, planning, kosten en kwaliteit, risico's en informatie en burgerparticipatie.

Daarna worden er door een landschapsarchitect schetsontwerpen gemaakt. Bij het uitwerken van deze schetsontwerpen worden de stakeholders betrokken om samen te komen tot een gedragen ontwerp.

Om u de mogelijkheid te geven om ook daadwerkelijk te kunnen sturen, zal in het proces van de uitwerking van het schetsontwerp richting uitvoering een tussenstap worden ingebouwd. De verschillende schetsontwerpen worden doorgerekend op hoofdlijnen en aan u aangeboden met advies, u kunt hierin aangeven of de ambitie, vanuit de verschillende schetsontwerpen wordt bijgesteld of worden aangepast. Ook is deze memo natuurlijk een moment waarop u uw wensen, bedenkingen kunt uiten. Na besluitvorming wordt het schetsontwerp verder uitwerkt in een definitiefontwerp, waarna het wordt voorbereid als een uitvoeringsontwerp, aanbesteed en uitgevoerd.

Tijdsplanning:

- april - juni 2019, ophalen kaders en realiseren schetsontwerpen met participatie;
- september 2019, besluitvorming raad en college schetsontwerpen en financiële onderbouwing; september - november 2019, realiseren van schetsontwerp naar definitieve ontwerp naar voorbereiding en aanbesteding;
- november 2019 - april 2020, realisatie en nazorg.

Bovenstaande planning is, qua doorlooptijd, sterk afhankelijk van besluitvorming, het proces van schetsontwerp richting uitvoering, de gekozen schetsontwerp, aanbesteding, inkoop van materiaal, uitvoering van het werk zelf en de weersinvloeden.

Bijlagen:

Toegankelijkheidsadvies Gemeentehuis Dalfsen.